PRAMEŇ

Časopis gréckokatolíckych seminaristov • Ročník XXV • Číslo 2

Radostne vykročme...

Drahí čitatelia časopisu Prameň,

vykročiť do neznáma je spojené s istou obavou či strachom, ale je to normálne. Človek nerád ide niekam alebo do niečoho, čo nepozná. No každé podobné vykročenie je istým dobrodružstvom a pre nás mladých hlavne veľkou výzvou. Takým vykročením do neznáma, veľkým dobrodružstvom je pre nás tento svet.

Svätý Otec František nás mladých vyzýva, aby sme sa nebáli vykročiť vo viere a v istote, lebo Kristus je s nami a má pre nás množstvo prekvapení. V Biblii čítame príbeh, ako Boh skúšal Mojžiša. Aj on bol pozvaný vykročiť do mraku. Mojžiš to urobil, lebo mal veľkú dôveru v Boha.

Čosi podobné potrebujeme aj my, ako nás povzbudzuje apoštol Pavol slovami: *„Tým, čo milujú Boha, všetko slúži na dobré. O čo viac tí, ktorí sa chcú úplne zasvätiť jemu a odovzdať svoje životy do jeho rúk“* (Ex 24, 12 – 18).

Tento svet nám ponúka veľmi veľa lákavých kvetov, ale buďme ako včely, ktoré z kvetu dokážu vybrať len to dobré. A na to je potrebná milosť zhora.

Možno sa veľa ráz pýtame, ako vykročím, keď dnešný svet už vôbec nie je dôveryhodný. Odkiaľ viem, že to, čo robím, je Božia vec? A keď urobím chybu? No v nebi neexistujú bezchybní ľudia. Nebo je plné hriešnikov, ktorí v istom okamihu napravili svoj život, vykročili v ústrety Pánovi a stali sa svedkami jeho zmŕtvychvstania.

A na druhej strane, keď viem, že mám Boha na svojej strane, čo sa mi môže stať? Kto alebo čo mi ublíži? Ani smrť, ako hovorí apoštol Pavol, ma neodlúči od neho (porov. Rim 8, 38). Toto tvrdenie nám dáva vnútornú slobodu, slobodu kráľovských detí, ktorú dostávame všetci bez toho, aby sme si ju zaslúžili.

Pozývam nás všetkých vykročiť do budúcnosti s odvahou a dôverou v Boha, ktorý je na našej strane, keď verne zachovávame jeho prikázania. Nebojme sa pádov, lebo máme milosrdného Otca, ktorý je ochotný v každom čase odpustiť a podať pomocnú ruku. Je pravdou, že pán tohto sveta má veľkú silu, ale čoho sa bojíme, keď za nami stojí Pán zástupov? Aj keby na strane nepriateľa stál Goliáš, majme odvahu smelo vykročiť vpred, lebo za nami stojí veľký Boh (1 Sam 17, 45).

Z našej strany sa očakáva splnenie jedinej podmienky, a to je úprimná láska voči Bohu. Sám Kristus to pripomína svojim apoštolom, keď im hovorí: „Keby ste ma milovali, zachovávali by ste moje prikázania.“ A tu vyvstáva otázka pre každého z nás: *„Ako ja milujem Boha?“*

Starý príbeh hovorí o mužovi, ktorý išiel hľadať svoje šťastie do sveta. Prešiel jedno mesto, ale šťastie nenašiel, lebo ľudia v tom meste boli veľmi chladní a odmietaví, potom išiel do druhého, väčšieho, mysliac si, že to bude iné, ale ani tam nepochodil. A tak sa túlal svetom, až sa nakoniec vrátil domov, kde stretol jedného starca, ktorý sa ho opýtal, čo hľadá. Odpovedal mu, že hľadá šťastie. A starček mu pekne odpovedal: *„Nájdeš také šťastie, aké ponúkneš.“*

Problém veľa ráz nie je v tom druhom, ale v nás. Vykročme teda do sveta s úmyslom, že budeme robiť tak, ako chceme, aby ľudia robili nám – nech sú to prázdniny, škola, práca, čokoľvek. A majme vždy na pamäti, že tou najväčšiu zbraňou na všetky protivenstvá je láska, úprimná a čistá láska, ktorú ponúka Boh. Svet trpí na nedostatok lásky, ktorá pramení v nekonečnej láske Najsvätejšej Trojice. Nie nadarmo sa modlíme a zvolávame pri každej svätej liturgii: *„Milujme sa navzájom, aby sme jednomyseľne vyznávali Otca i Syna, i Svätého Ducha, Trojicu jednopodstatnú a nedeliteľnú.“* Do tejto nikdy sa nekončiacej lásky nás pozýva trojjediný Boh. A raz, keď budeme stáť pred Božím trónom, určite nebudeme súdení za množstvo akatistov či liturgií, ktoré sme sa modlili, ale za to, koľko lásky sme darovali iným. Preto radostne a s láskou vykročme v ústrety Pánovi.

otec Jaroslav Lajčiak,
archimandrita
protosynkel Košickej eparchie

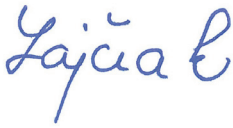

Pútnický máj sme odštartovali už 5. mája púťou na horu Zvir v Litmanovej, kde predstavení a bohoslovci prebrali záštitu nad májovou malou púťou. Ako je už zvykom, 12. mája sme sa zúčastnili na archieparchiálnej púti v Hrabskom, v rodisku blahoslaveného biskupa Vasiľa Hopka. Naše púte vyvrcholili jubilejnou 10. metropolitnou púťou do Sanktuária Božieho milosrdenstva v Krakove, ktorá sa konala v sobotu 18. mája.

Po úspešných štátniciach nastal čas rozlúčky s našimi najstaršími bratmi – šiestakmi. Rozlúčka sa začala poobede modlitbou deviatej hodinky a svätou liturgiou, po ktorej sme sa presunuli do seminárnej jedálne na slávnostnú večeru spojenú s rozlúčkovým programom. Na jeho záver zaznelo spoločné poďakovanie šiestakom za ich príklad nielen v povinnostiach, ale aj v duchovnosti.

Siedmeho apríla náš seminár otvoril svoje brány, aby privítal hostí, ktorí prijali pozvanie na Deň otvorených dverí. Bohoslovci si pripravili program, ktorým návštevníkom spríjemnili nedeľu. Priblížili v ňom svoj každodenný život formou prezentácií a workshopov. Tento bohatý deň zavŕšila večiereň, po ktorej sa otec rektor všetkým poďakoval, a návštevníci sa rozišli domov.

KRÁTKE, SPRÁVY Z DOMOVA

Na sviatok Zoslania Svätého Ducha 9. júna prijali siedmi šiestaci prešovskej archieparchie diakonské svätenie z rúk arcibiskupa metropolitu Jána Babjaka. Svätenie prijal aj piatak Michal Pavliško, ktorý bude slúžiť ako diakon v seminári počas šiesteho ročníka. Arcibiskup vyzdvihol dôležitosť štúdia teológie pre služobníkov oltára, no iba v sile Ducha, ktorého zoslanie sme oslavovali, môžu nadobudnúť opravdivé pochopenie Kristových slov. Za spolusvätencov sa poďakoval otec diakon Jozef Košč. Šiestaci z Košickej eparchie prijali diakonské svätenia o desať dní skôr, už na sviatok Nanebovstúpenia, v Katedrále Narodenia Presvätej Bohorodičky v Košiciach.

Na sviatok Svätého Ducha sme slávili odpustovú slávnosť v našej seminárnej kaplnke zasvätenej Najsvätejšej Trojici. Program sa začal katechézou brata Martina Grošíka a Akatistom k Svätému Duchu. Liturgickým vrcholom bola archijerejská svätá liturgia slávená otcom arcibiskupom metropolitom Jánom. Po poďakovaní všetkým hosťom a procesii okolo seminára sa všetci prítomní presunuli do seminárnej jedálne na slávnostný obed.

BLAHOSLAVENÍ
čistého srdca

Podľa Bruna Maggioniho, známeho talianskeho biblistu, ide o blahoslavenstvo, pri ktorom najviac riskujeme nesprávne pochopenie.

Na úvod je dobré začať samotným pojmom srdce, ktoré je pre moderného človeka symbolom lásky a citu. Pre biblického človeka srdce nebolo iba sídlom pocitov a emócií, ale aj obrazom celistvej ľudskej bytosti, sídlom intelektuálnych schopností, zvažovania a rozhodovania. Pocity a city Izraeliti spájali s vnútornosťami, vnútrom človeka, alebo obličkami.

„Počuj, Izrael, milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom…"

Aj keď sa blahoslavenstvá nachádzajú na stránkach Nového zákona, vychádzajú práve zo zmýšľania starozákonného človeka, preto je vhodné interpretovať ich z tejto perspektívy.

Zastavme sa pri pojme srdce, ktoré nachádzame hneď v prikázaní, ktoré vyjadruje podstatu vzťahu k Bohu: *„Počuj, Izrael, milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou silou"* (Dt 6, 5). Aj sám Šalamún si od Boha prosí pozorné srdce, srdce, ktoré počúva Boží hlas: *„Daj teda svojmu sluhovi srdce pozorné, aby spravoval tvoj ľud a rozlišoval medzi dobrým a zlým"* (1 Kr 3, 9).

Starý zákon často hovorí o čistote v kontexte kultových nariadení, ktoré opisujú, ako mal človek pristupovať pred Boha. Chrám bol miestom, ktoré si vyvolil sám Boh, aby tam prebýval. Čistotu však starozákonný človek nikdy nechápal iba v zúženom ponímaní rituálnej čistoty, ale aj vo vzťahu k iným ľuďom. Hovoríme teda o kulte a etike. Toto prelínanie dimenzií môžeme vnímať v žalme 24, považovanom za pútnický žalm a pravdepodobne používanom v liturgii pri vstupe do chrámu:

„Kto smie vystúpiť na vrch Pánov, kto smie stáť na jeho mieste posvätnom? Ten, čo má ruky nevinné a srdce čisté, čo nedvíha svoju dušu k márnosti a neprisahá falošne. Taký dostane požehnanie od Pána a odmenu od Boha, svojho Spasiteľa. To je pokolenie tých, čo ho hľadajú, čo hľadajú tvár Boha Jakubovho."

Text blahoslavenstva je zjavnou odvolávkou na uvedený žalm. Jeruzalem a jeho chrám sú miestom Boha par excellence. V žalme sa spá-

ja konanie – nevinné ruky a čisté, rýdze srdce, symbol úmyslov, toho, čo človek zamýšľa vykonať. Takto sa človek pripravuje na stretnutie s Pánom, prichádza disponovaný, ale nie všetko je iba o ňom. Boh vychádza v ústrety tým, ktorí ho hľadajú. Za povšimnutie stojí tiež vyjadrenie žalmistu, ktorý pútnikov nazýva pokolením hľadajúcim tvár Boha Jakubovho. Druhá časť evanjeliového blahoslavenstva hovorí o naplnení tejto túžby, lebo tí, ktorí majú čisté srdce, uvidia Boha.

Spomínaný žalm stál nutne na pozadí blahoslavenstva, ktoré sa nachádza na stránkach Evanjelia podľa sv. Matúša. Matúš písal evanjelium pre Židov, ktorí Písmom žili a žalmy poznali naspamäť. Lenčo počuli toto blahoslavenstvo, hneď si ho prepojili a rozšírili tak jeho význam.Nejde o jediný žalm, ktorý sa im spája so syntagmou čistého srdca. Hneď v prvom verši 73. žalmu sa píše: *„Aký dobrý je Boh voči statočným, voči tým, čo majú srdce čisté.“*

Žalmista porovnáva svoj život, mnohokrát plný utrpenia a zla, v ktorom sa na prvý pohľad tento prísľub nevypĺňa, a životy hriešnikov, ktorí žijú v blahobyte a honosne hodujú, žiarli na bezstarostnosť bezbožných. *„Neprekáža im zhola nič, sú zdraví a vypasení, nesužujú sa ako iní smrteľníci ani netrpia ako iní ľudia. Preto ich pýcha ovíja sťa náhrdelník a násilnosť ich zahaľuje ako rúcho.“* Žalmistovi nedáva zmysel, prečo pyšný človek, ktorý sa Bohu protiví, žije bezstarostne,

zatiaľ čo on sa trápi. Preto vyriekne slová: *„Nadarmo som si srdce čisté zachoval.“* Pochopí to, až keď vstúpi do Božieho domu. Tu mu Boh vyjaví, aká je ich budúcnosť, získava Boží pohľad dovnútra, resp. ponad povrchné veci. Žalm 73 sa po tomto zistení končí takto: *„Ale ja som stále pri tebe a ty mi držíš pravicu. Vedieš ma podľa svojho zámeru a nakoniec ma prijmeš do slávy. Veď kohože mám na nebi? A keď som pri tebe, nič pozemské ma neteší. Hynie mi telo i srdce, no Boh je Boh môjho srdca a podiel večitý. Hľa, ako hynú všetci, čo sa vzďaľujú od teba, zatracuješ všetkých, čo sú ti neverní.“* Rýdze srdce nie je srdcom bez hriechu, ale srdce naozaj odovzdané Bohu, ktoré prebýva v Božej prítomnosti: *„Pre mňa je slasťou byť v Božej blízkosti a v Pánu Bohu svoju nádej mať, a ohlasovať všetky jeho diela v bránach dcéry sionskej.“* (Ž 73, 28)

Veľakrát naše chyby, osobné zlyhania, neposlušnosť voči Bohu, hriechy považujeme za opak čistého srdca. Biblia pre neposlušnosť voči Bohu používa slovné spojenie mať zatvrdnuté srdce. Je to srdce, ktoré sa tvrdohlavo drží svojej vlastnej hriešnej cesty, konajúc podľa svojich sebeckých úmyslov. Takto sa stáva stále menej a menej citlivým na Boží hlas.

„Odstránim z ich tela srdce kamenné a dám im srdce z mäsa, aby kráčali podľa mojich príkazov...“

Krásny text proroka Ezechiela hovorí o tom, že aj pre zatvrdnuté srdce človeka existuje nádej na zmenu: *„Vtedy im dám nové srdce a nového ducha vložím do ich vnútra. Odstránim z ich tela srdce kamenné a dám im srdce z mäsa, aby kráčali podľa mojich príkazov, zachovávali moje práva a konali podľa nich. Aby boli mojím národom a ja aby som bol ich Bohom.“* (Ez 36, 26 – 27)

Izrael sa tak vráti k úprimnému vzťahu s Bohom, vyplniac úvodný príkaz z Deuteronómia. Je to vzťah Boha a človeka, vzťah odovzdanosti, ktorý žije, tlčie ako srdce z mäsa a nie z kameňa. Obnovu tohto vzťahu umožnil sám Boh. Ľudská snaha o čisté srdce je obmedzená. Podobne to vyjadruje jeden z najznámejších žalmov nielen pre Židov, ale aj pre nás:

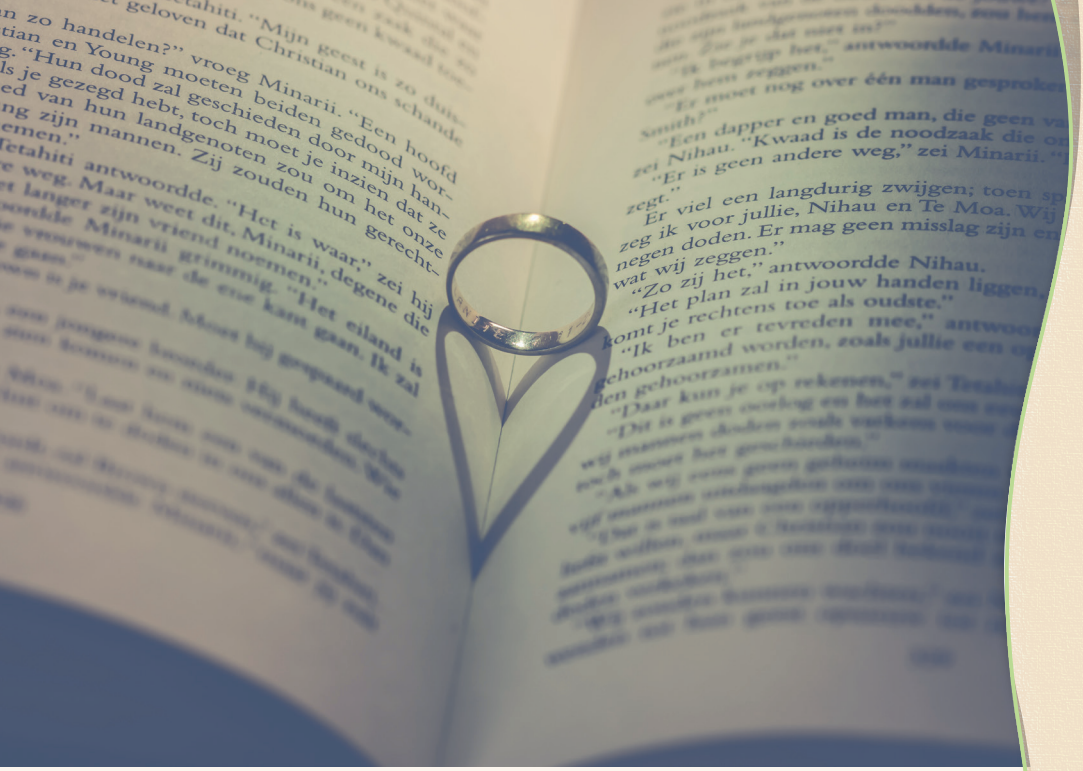

„Bože, stvor vo mne srdce čisté a v mojom vnútri obnov ducha pevného.“ (Ž 51, 12)

Žalmista používa sloveso *bará*, ktoré sa v Biblii spája výlučne s Božou stvoriteľskou aktivitou, ktorej výsledkom je niečo nové. Teda čisté srdce je darom Boha.

Z biblických textov vyplýva, že samotné čisté srdce nie je cieľom. Čisté srdce je cestou k opravdivému stretnutiu s Bohom, k životu v jeho prítomnosti, k videniu Boha z tváre do tváre.

Čistota srdca je tak výsledkom spolupráce človeka s Božím darom. Z našej strany je dôležité zotrvať v zápase, skúmať myšlienky a byť pozorný na vnútorné hnutia. Ak sa ich naučíme rozlišovať, spoznáme v pravde, čo nám pomáha kráčať s Bohom a kde sa od neho vzďaľujeme. Rozlišovanie hnutí a spytovanie svedomia sú podľa Ignáca z Loyoly vynikajúcimi prostriedkami na ceste života v Božej prítomnosti.

*Spracované so súhlasom sestry **Ivety Fides Strenkovej** z jej prednášky, ktorá odznela počas kurzu Blahoslavenstvá. Biblické citáty použité z vydania SSV.*

MIRO BARAN

Pastoračný ročník - GMPC a Slovo

Pripravili sme si krátke rozhovory s bohoslovcami, ktorí strávili jeden rok v pastorácii. Poďme sa spoločne pozrieť na to, čo si odnášajú z tohto roka.

Čím Ťa tento rok najviac obohatil?

Bol bohatý na rôzne skúsenosti, zážitky. V GMPC Bárka to bol nielen čas nadobúdania skúseností pri práci s mladými, ale aj čas nových priateľstiev, v Slove som mal možnosť vyskúšať si prácu v redakcii a zdokonaľovať sa v práci s počítačom. Taktiež som pomáhal v arcibiskupskej kaplnke. Všade to bolo prepletené bohatými medziľudskými vzťahmi. A tak veľkým darom je práve poznávanie, že každý sme iný, jedinečný vďaka svojim schopnostiam a talentom. A je krásne, že Boh si dokáže použiť každého, ak sa mu odovzdá. Takisto som sa upevňoval v moci spoločenstva a spoznával som, že v jednote idú veci ľahšie a dokážeme toho viac.

Ako by si jednou vetou opísal uplynulý rok?

Čas so vzácnymi ľuďmi, na ktorý sa nedá len tak zabudnúť. :)

René Fečko

Pastoračný ročník - Ľutina

Ako by si jednou vetou opísal uplynulý rok?

Rok pestrý a bohatý na skúsenosti, s uvedomením si vlastných nedostatkov a veľkosti kňazského povolania.

Čím ťa tento rok najviac obohatil?

Som veľmi rád, že tento rok som mohol stráviť a slúžiť práve v Ľutine, pretože k tomuto miestu mám blízky vzťah – už od svojho detstva som sem prichádzal na rôzne púte. Okrem nových zážitkov a skúseností, ktoré tento rok priniesol, som vďačný aj za svojho spolubrata Jakuba, s ktorým sme sa snažili zariadiť si čas tak, aby sme aspoň raz v týždni mohli spoločne vyjsť ku Kaplnke svätého Mikuláša na ľutinskej hore a spoločne sa pomodliť. Veľkú vďačnosť pociťujem aj za to, že som mal možnosť vykonávať službu kantora a zdokonaliť sa, keďže kantorstvo nie je práve moja silná stránka. Týmto ďakujem aj otcovi Jozefovi, ktorý to najmä v mojich začiatkoch so mnou nemal ľahké, ale aj napriek všetkému láskavo a s pokojom bral moje zaváhania s mikrofónom v ruke a svojím postojom mi túto službu veľmi uľahčil, a ja som sa nemusel stresovať. Jedno mi tu však chýbalo, a to sväté liturgie slávené v cirkevnoslovanskom jazyku.

Čo si z neho odnášaš do ďalších troch rokov v seminári?

Počas pastoračného ročníka mi Boh ukazoval aj veľkosť daru povolania a ja som postupne spoznával nedostatky, ktoré mám, na čom musím ešte pracovať. Tento rok mi dal možnosť uvedomiť si nielen hodnotu kňazského povolania, ale aj zodpovednosť, ktorú prináša. Vidím, že počas nasledujúcich troch rokov formácie, ale rovnako po celý život mám na čom pracovať.

MICHAL JANOČKO

Pastoračný ročník - Gaming

Prečo si sa rozhodol ísť študovať do zahraničia? Aké podmienky si musel splniť?

Je zvykom, že bohoslovci z Bratislavskej eparchie chodia na pastoračný ročník do zahraničia. Ja som ho strávil v Gamingu, kde majú možnosť študovať študenti jednej americkej univerzity. Študoval som v rámci programu LCI (Jazykový a katechetický inštitút) v anglickom jazyku. Podmienkou bolo poslať prihlášku a motivačný list.

LANGUAGE & CATECHETICAL INSTITUTE

Čo ťa čaká ďalej?

Po ukončení pastoračného ročníka by som mal pokračovať vo formácii a štúdiu opäť v Prešove.

Aké skúsenosti si odnášaš?

Určite si odnášam skúsenosti s rôznymi kultúrami, veľa vedomostí a nové priateľstvá. Mali sme tu aj skvelého gréckokatolíckeho otca z Ukrajiny, ktorý mi poskytoval úžasné duchovné vedenie.

Neľutuješ, že si trávil pastoračný ročník inak ako tvoji spolubratia?

Určite neľutujem. Síce som si vôbec neoddýchol od učenia, ale bol to skvelý čas nájsť si modlitbový režim, zastaviť sa a zamyslieť sa.

Čo bolo náplňou tvojho pastoračného ročníka?

Najviac času som strávil pri štúdiu zaujímavých predmetov ako napríklad kresťanské manželstvo. Čítal som materiály na ďalšie prednášky, písal rôzne eseje a pripravoval sa na skúšky. Staral som sa tiež o chod gréckokatolíckej kaplnky, kde sme mávali pravidelné anglické liturgie, večierne, hodinky alebo akatist, na ktorých som asistoval a pomáhal so spevom. Vo svojom ročníku som mal spolužiakov z Číny, Ruska, Kazachstanu, Kosova a i. Viedli sme komunitný život – spoločné modlitby, štúdium Biblie, spoločné večere a pod. Vďaka štipendiu sme mali možnosť aj trochu cestovať.

Ako by si jednou vetou opísal uplynulý rok?

Extraordinary (výnimočný).

Jakub Jurčišin

Pastoračný ročník - vladyka Eugen a Ľutina

Čím ťa tento rok najviac obohatil?

Učil ma darovať svoj čas iným a prekonávať seba samého. Či už v službe pri vladykovi Jánovi Eugenovi, v katedrále, alebo počas služby v Ľutine. Vždy sa však takto strávený čas stal darom aj pre mňa a pomáhal mi premáhať moju pýchu či lenivosť. Uvedomil som si, že aj takto strávený čas môže byť modlitbou, ktorá ma privedie bližšie k Bohu. Som Bohu vďačný aj za ľudí, ktorých som mohol spoznať a s ktorými som prežil s nimi tento rok, pretože mnohí sú pre mňa svedkami viery v dnešnom svete.

Čo si z neho odnášaš do ďalších troch rokov v seminári?

Určite skúsenosti a o čosi reálnejší pohľad na fungovanie života farnosti či kňazského života. Veľkým svedectvom sú pre mňa príbehy zo života vladyku a ďalších kňazov z čias prenasledovania našej Cirkvi. Na druhej strane som sa naučil veľa praktických vecí pri manuálnych prácach v Ľutine. Som veľmi vďačný aj za možnosť modliť sa na miestach, kde sú relikvie svätého pápeža Jana Pavla II., našich blahoslavených biskupov a rehoľníkov či na hore, kde sa zjavil svätý Mikuláš. Verím, že ma ich ochrana a pomoc budú sprevádzať v ďalších troch rokoch v seminári aj po celý môj život.

Ako by si jednou vetou opísal uplynulý rok?

Čo sa za mlada naučíš, v starobe akoby si našiel.

PETER KORŠŇAK

Pastoračný ročník - Ľutina a vladyka Eugen

Čím ťa tento rok najviac obohatil a ako ovplyvnil tvoj duchovný život?

Prvý polrok pastoračného ročníka v Ľutine bol pre mňa veľmi povzbudzujúci – videl som príklad kňazov, ktorí sa venovali pútnikom, či už spoveďou, duchovným vedením farnosti, ale aj vlastnej rodiny, do ktorej nás prijali s otvorenou náručou. Veľké plus pre môj duchovný život znamenala pravidelná modlitba ruženca a večierne, rovnako aj kantorovanie svätej liturgie, ktoré vôbec nie je jednoduché, ako som si niekedy myslel. Mal som možnosť vlastnoručne prispieť k zveľadeniu areálu a baziliky minor. Betónovalo sa, opravoval sa plot a i. Stále sa pousmejem, keď si spomeniem, že v Ľutine chlapci len kosili a kosili. Neviem, ale ja som nekosil ani raz. :)

Ďalší môj polrok pokračoval v Prešove a jeho náplňou bolo kantorovať v katedrále a vypomáhať vladykovi Kočišovi, ktorému som asistoval pri slávení svätých liturgií. Trávili sme veľa času spoločnými modlitbami a rozhovormi o jeho živote a o udalostiach našej Cirkvi, hlavne z čias prenasledovania. Napriek jeho neľahkému životu išlo o príbehy, ktoré rozprával s veľkým zanietením a väčšinou sa končili nejakou humornou príhodou, no z mnohých som získal cenné rady do pastorácie.

Ako by si jednou vetou opísal uplynulý rok?

Vždy to vyzerá ako nemožné, pokiaľ to niekto nespraví. (Nelson Mandela)

ŠTEFAN PACÁK

Pastoračný ročník - Juskova voľa

Čo si očakával od svojho pastoračného ročníka? Čím ťa, naopak, prekvapil?

Na pastoračný ročník som, pravdupovediac, išiel s veľkou bázňou. Nevedel som, čo čakať od centra pre mládež, čo tam budem robiť sám, keďže sa nachádza v lese a v samote. No moje obavy boli zbytočné. Opadli hneď v prvý deň, keď som sem prišiel. Zažil som obrovské prijatie u ľudí, ktorí tu žijú. V uplynulom roku sa mi stali druhou rodinou. Toto miesto a ľudia, s ktorými som bol dennodenne v kontakte, ostávajú v mojom srdci, kde zanechali veľkú stopu.

Ako rok v pastorácii ovplyvnil tvoj duchovný život?

Tento rok bol pre mňa veľkým požehnaním: byť na mieste, kde je ticho a nie je signál. Lebo práve v tichu a v samote môžeme najsilnejšie počúvať Boží hlas, ktorý k nám stále hovorí, a spoznávať tak svoje vnútro a formovať ho. Jednoducho povedané, mohol som si budovať hlbší vzťah s mojím nebeským Ockom.

Máš nejakú príhodu, o ktorú by si sa rád podelil?

Jeden z najkrajších momentov, ktoré som zažil počas svojho pastoračného ročníka, je, keď sme sa vo Svetlom týždni ráno modlili s otcom Patrikom a jeho synom Tobiáškom. Hneď ako ma uvidel, pribehol ku mne a s veľkou radosťou mi oznámil, že Kristus vstal z mŕtvych. V očiach mal úprimnú radosť, ktorú som ešte nikdy nevidel. V tom momente som si uvedomil, že ak nebudeme ako deti, nevojdeme do Božieho kráľovstva.

Ako by si jednou vetou opísal uplynulý rok?

Tento rok bol pre mňa veľmi veľkým požehnaním, nabral som nielen množstvo manuálnych, ale aj duchovných skúseností.

PETER RUSNÁK

Pastoračný ročník - Litmanová

Ako vyzeral tvoj bežný deň?

Každé ráno som otváral WC, rozkúril v bufete, IC a sakristii, nachystal som liturgický priestor. Ak sme mali nahlásených nejakých pútnikov, ktorí prišli autobusom a nemohli vyjsť hore pešo, vozil som ich. Nasledovala modlitba ruženca, kantorovanie alebo miništrovanie na svätej liturgii, prípadne aj obe činnosti naraz. Poobede to boli väčšinou práce ako napríklad kosenie trávy, v zime odhadzovanie snehu. O 15:00 hod. som sa pomodlil Korunku k Božiemu milosrdenstvu, odviezol som zamestnancov a opäť som doložil tovar, povyberal pokladničky. To je môj každodenný program, ale vždy, keď sa niečo opravuje, buduje, som nápomocný, kde treba.

Máš nejakú príhodu, o ktorú by si sa rád podelil?

Spomínam si na jednu rodinu, ktorá sa sem chodila modliť. Bol to otec s dospievajúcimi deťmi a vždy som ich videl, ako kľačia v kaplnke, držia sa za ruky a modlia sa ruženec. Všímal som si, že chodia na horu často, ale nikdy som nenabral odvahu prihovoriť sa im. Až raz sme sa stretli osamote v kaplnke, otec ma poprosil o modlitby a rozpovedal mi svoj príbeh, že jeho manželka si našla mladšieho muža a nechala ho s deťmi samého. Veľmi ma prekvapilo, že o svojej manželke rozprával pekne a nenadával na ňu. Hovoril, že spolu s deťmi sa snažia zachrániť manželstvo, chodia na horu a prosia, aby sa to v ich rodine napravilo. Hoci neviem, ako sa tento príbeh skončil, sú pre mňa veľkým povzbudením, že ani v ťažkostiach nereptali, nenadávali, ale modlili sa a verili, že Boh má moc zmeniť srdce človeka.

Ako by si jednou vetou opísal uplynulý rok?

Snažil som sa nanovo uvidieť v Cirkvi tvár Krista.

Novokňazi Košickej eparchie - 9. jún 2019

Novokňazi Prešovskej archieparchie - 16. jún 2019

ŠPIRITUÁL
otec Marcel Pisio

Obrátili sme úlohu špirituála – pre zmenu sme ho vyspovedali my, bohoslovci. Zaujímalo nás, ako hodnotí svoj prvý rok po návrate do seminára vo funkcii špirituála, duchovného otca a vodcu seminaristov, čo mu tento rok s nami dal, no ale aj to, či mu nechýba pútnické miesto Litmanová, v ktorom pôsobil osem rokov.

Otec Pisio, povedzte nám niečo o sebe, ako dlho ste kňazom?

Kňazskú vysviacku som prijal v roku 2004, tento rok teda uplynie 15 rokov, odkedy som kňazom. Pochádzam z Nového Ruskova, je to dedinka neďaleko Trebišova. Tam sa rodilo aj moje povolanie ku kňazstvu a všetko v súvislosti s vierou. Mám jedného staršieho brata. Na štúdium teológie a do kňazského seminára som bol prijatý na druhý pokus, čo som vtedy dosť prežíval, ale dnes viem, že to malo svoj zmysel, pretože rok čakania mi veľmi pomohol.

Jeden rok ste strávili aj na rímskom PIO – čo ste tam študovali?

Po roku kaplánovania v Bardejove ma vladyka Ján poslal na štúdiá do Pápežského východného inštitútu, kde som mohol pokračovať

v štúdiu cirkevného práva. Keďže nie som extra študijný typ a na štúdiá som sa nehlásil, po ukončení prvého roka som sa vrátil naspäť do pastorácie, konkrétne do farnosti Pichne neďaleko Sniny, kde som prežil krásne štyri roky pastoračného pôsobenia. Veľmi rád na tie roky spomínam a dodnes z tých skúseností aj čerpám.

Osem rokov ste duchovne spravovali horu Zvir, archieparchiálne pútnické miesto. Aké skúsenosti ste si odtiaľ odniesli?

Spomínam si, ako som povedal, keď som nastupoval na horu Zvir: rok tu pobudnem, a potom uvidím, ako bude :). Nakoniec z toho bolo spomínaných osem rokov. Samozrejme, že som na to nebol sám, mal som spolubratov, s ktorými sme sa spoločne starali o chod pútnického miesta. Na hore som zažil rôzne situácie. Mnoho skúseností som získal najmä vďaka vysluhovaniu sviatosti zmierenia a duchovnému sprevádzaniu, pretože na toto pútnické miesto prichádzajú ľudia hlavne zo spomínaných dôvodov, keďže veľakrát sa im kňazi vo farnostiach, zavalení všemožnými aktivitami, nedokážu viac venovať. A to im chýba. Som vďačný za spolubratov kňazov, ktorí boli stále ochotní poradiť mi v prípadoch, keď som ani sám nevedel, čo odporučiť ľuďom, ako im poradiť či pomôcť.

Využívate spomínané skúsenosti aj v seminári?

Iste, niektoré momenty z môjho pôsobenia v Litmanovej možno vniesť do života aj tu v seminári a ponúknuť to spoločenstvu bohoslovcov. Hlavne pri motivácii budúcich kňazov k tomu, že venovať sa ľuďom, modliť sa s nimi, rozdávať sa má zmysel, a že aj keď je človek niekedy na pokraji síl, Pán už práve tam čaká s povzbudením a posilnením, aby sme nanovo mohli zažiť jeho požehnanie a znaky, ktoré posilnia vieru a ochotu slúžiť.

Ako ste sa s Litmanovou rozlúčili?

Osem rokov života a každodennej práce na určitom mieste a medzi ľuďmi sa hlboko zapíše do srdca človeka. Samozrejme, že to bola špecifická, nie klasická farská pastorácia. Spoznal som veľmi veľa ľudí, mnohí z nich zostávajú v mojom srdci, v modlitbách, vytvorili sa krásne vzťahy, a tak po ôsmich rokoch nebolo jednoduché odchádzať a lúčiť sa, ale viem, že s mnohými sa môžem aj naďalej stretnúť a pekné, úprimné vzťahy zostávajú aj naďalej skrze vieru a modlitbu. Som si vedomý, že na mieste, ako je toto, kňaz v podstate nepatrí nikomu a zároveň všetkým. Ľudia prídu na horu, vyspovedajú sa, pomodlia sa, prežijú pekný čas, ale doma majú svojich kňazov. Osobné puto sa teda až tak nevytvorí, azda iba s tými, ktorí tam chodia viac-menej pravidelne. Aj napriek všetkému som sa lúčil pohnutý a vďačný za všetko, za celý prežitý čas, keď som sa mohol učiť žiť v takejto pozícii.

Vymenili ste ticho lesa za ruch univerzitného mesta – čo vám to vzalo a čo, naopak, dalo?

V prvom rade mi to vzalo obklopenie nádhernou prírodou, ktorá prináša upokojenie, motiváciu chváliť Pána za všetku krásu, za nádheru lesa a všetky zvuky prírody, s čím je však zároveň spojená aj náročnosť súvisiaca s bývaním v lese, zvlášť čo sa týka zimy, keď bolo veľa snehu, mrazy, fujavice, ostali sme niekedy aj dva – tri dni bez prístupu na horu, niekedy vypadla elektrina, takže išlo o situácie, ktoré tu v meste asi človek nezažije. Dúfam. No na druhej strane sme si uvedomovali, akí sme slabí a že plánovať mnohé veci nemá zmysel, lebo príroda je nevyspytateľná. V Prešove nadobúdam pocit, že zrazu je všade blízko, mesto je sídlom metropolitu, je tu katedrála, všetko sa v podstate vybavuje tu v meste, máme blízko do obchodov, všetko je poruke, netreba stále niekam ťahať auto... Dá sa povedať, že človek je v centre diania.

S akými očakávaniami ste prišli do Prešova?

V prvom rade s očakávaním zmeny, ktorá je spojená s každým presunom kňaza. A toto sa aj napĺňa. Zmenil sa charakter práce, kolektív, režim dňa je v podstate úplne iný ako ten, na ktorý som bol zvyknutý. Tešil som sa aj na spoločné modlitby, na prácu s mladými ľuďmi a na vzájomné povzbudenie v povolaní, v ktorom sa stále učím aj vďaka novým situáciám.

Máte za sebou prvý rok v úlohe špirituála. Čo táto služba v sebe nesie, ako hodnotíte prvý rok?

Ako som už spomenul, učím sa. Ide o veľkú zodpovednosť, mať každý deň pripravené niečo na posilnenie vo viere, vedieť poradiť, vedieť rozlišovať, čo je falošné a čo je vzácne, podľa toho sa zariadiť a triediť, aby človek nezostal len kdesi na povrchu, lebo to predstavuje veľké nebezpečenstvo pre duchovný život. Je to aj pre mňa veľká škola. Som vďačný za dôveru chlapcov aj spolubratov, za spoločný čas a myslím si, že prvý rok, ktorý sa pomaly napĺňa, bol vcelku dobrý.

Mysleli ste si niekedy, že sa vrátite do seminára v úlohe predstaveného?

Priznám sa, že v seminári som bol rád a mám pekné spomienky na študentské roky, ale myšlienkou na to, že tu raz budem ako predstavený, som sa nijako zvlášť nezaoberal. Skôr som to vybavil rýchlou výhovorkou: „Veď to môže robiť niekto iný.“ :)

Máte nejakú záľubu, pri ktorej si odpočiniete a načerpáte nové sily?

Najlepšie si viem oddýchnuť niekde na túre, na cestách spoznávať krásy krajiny, mám veľmi rád čas, keď môžem niečo dobré čítať, a tiež mi veľmi pomáha aj spoločný čas s partiou.

Stále sa nás pýtate, akú duchovnú literatúru čítame. Aká je aktuálne tá vaša rozčítaná a ktorá je najobľúbenejšia?

Mám rozčítaných viacero kníh, beriem to ako pracovnú literatúru, a potom niečo na relax. Často sa vraciam ku knihe, ktorá ma oslovila. Aktuálne sú to knihy Vecí skryté, Posledné rozhovory, koncilové dokumenty.... Popri tom nejaké životopisy. Veľmi rád mám knihy od Cantalamessu, ale top je asi akákoľvek literatúra o živote a diele sv. Jána Pavla II.

Riadite sa v živote nejakým citátom, osobným heslom?

Ešte od seminárnych čias mi v hlave rezonuje jednoduchá veta od nášho špirituála, ktorú si často pripomínam. Aj keď niekedy sa mi nedarí napĺňať vo svojom živote jej obsah, vyjadruje veľkú pravdu: „Najlepšie robí ten, kto robí to, čo má robiť.“

IKONOPISECKÁ DIELŇA
sv. Jána Damascenského

Prinášame vám krátky rozhovor s Rolandom Nosovom, bohoslovcom piateho ročníka, o jeho celoseminárnom diele – Ikonopiseckej dielni svätého Jána Damascenského. Samotná dielňa je už takmer dokončená, jej posviacka je naplánovaná na začiatok ďalšieho akademického roka, ktorý je zároveň posledným v Rolandovej seminárnej formácii. Jeho ikony zdobia nielen náš seminár a domovy mnohých ľudí, ale nájdete ich aj v Katedrálesvätého Jána Krstiteľa v Prešove.

Ako dlho sa venuješ písaniu ikon?
Písaniu ikon sa venujem približne od prvého ročníka, intenzívnejšie od druhého ročníka.

Čo ťa viedlo k tomu, že si začal písať ikony?
Úprimne, neviem presne. Pred nástupom do seminára som sa v jednom mládežníckom tábore stretol s ikonou po prvýkrát, keď som dostal možnosť napísať svoju prvú. Volanie do tejto služby prišlo skrze jedného kňaza.

Čo znamená pojem ikonopisec? Je to nejaký maliar?
Na prvý pohľad by sme mohli povedať, že je maliarom. Ide však o niečo hlbšie, duchovnejšie. Človek sa pri tejto činnosti zameriava na Boha skrze modlitbu.

Je nejaký rozdiel medzi ikonou a obrazom?
Pohľad na ikonu nás vovedie na miesto, kde prebýva Boh. Jednou vetou: Ikona je oknom do neba.

Aký dlhý čas potrebuješ na napísanie ikony v klasickom formáte A4?
Pri takej veľkosti najčastejšie potrebujem tri – štyri dni, ale záleží aj od okolností. Môže to trvať dlhšie, no už som to stihol aj za jeden deň.

Vieme, že každá farba na danej ikone má svoj špecifický duchovný význam. Vedel by si priblížiť aspoň základné?
Zlatá farba na ikone nám sprítomňuje nebo, svätosť. Červená a bordová farba symbolizujú život, lásku, vzkriesenie, ale i mučeníctvo. Modrá farba zase nekonečnosť neba, múdrosť a zbožnosť.

Na akých veľkých projektoch si mal možnosť pracovať?
Najväčším projektom bol rozpis celého chrámu v našej filiálke a druhým sú fresky/ikony v Katedrále sv. Jána Krstiteľa v Prešove.

Prečo si začal pracovať na vytvorení ikonopiseckej dielne?
Videl som biele steny a možnosť. Na začiatku som síce ešte presne nevedel, čo a ako bude, no nechal som sa viesť, kým som nezískal potrebné znalosti na písanie.

Má táto dielňa aj nejakého patróna?
Za patróna sme si zvolili sv. Jána Damascenského, pretože vo svojich časoch (počas ikonoborectva) spismi, ktoré napísal, zachraňoval ikony. Rovnako bol ikonopiscom, a tak sa stal aj pre mňa veľmi blízkym a obľúbeným svätcom.

Dlhý čas tráviš v dielni. Vnímaš ho aj ako vlastný čas komunikácie s Bohom?
Samozrejme, že áno. V seminári je čas veľmi dôležitý, hlavne čas s Bohom. Tým, že dielňa je pod svätyňou, vždy som v blízkosti Boha.

Rozmýšľal si už niekedy o tom, že by si začal robiť nejaké kurzy pre mladších bratov, resp. pre laikov?
Samozrejme, veľmi rád by som viedol kurz tu v seminári, ale aj pre laikov, pre mladých počas táborov. Pozvania som dostal, už len ísť a odovzdať tento dar ďalej.

O rok, ak Pán Boh dá, by si mal byť svätený za kňaza. Plánuješ pokračovať v písaní ikon aj v budúcnosti?
So stopercentnou istotou môžem tvrdiť, že áno. Písanie ikon je už neodnímateľnou súčasťou môjho života.

2018

Rozhovor

Rok v srdci Krakova...

V rámci programu Erasmus+ majú dnes študenti možnosť zúčastniť sa na rôznych študijných mobilitách a stážiach takmer po celom svete. Ponuku študovať v zahraničí som v uplynulom akademickom roku 2018/2019 využil aj ja a zapojil som sa tak do výmenného študijného pobytu v susednom Poľsku. V štúdiu teológie som pokračoval na Pápežskej univerzite Jána Pavla II. (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II.) a na ITKM (Instytut Teologiczny Księży Misjonarzy) v Krakove. Zároveň som pokračoval v kňazskej formácii, konkrétne v Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul (Zgromadzenie Księży Misjonarzy).

Hlavným dôvodom, prečo som sa rozhodol vycestovať práve do Krakova, bola skutočnosť, že som chcel spoznať jedno z najkrajších a historicky najvýznamnejších miest v strednej Európe. Motiváciou pre mňa bolo tiež naučiť sa poľský jazyk, ktorý je nám teológom veľmi nápomocný, keďže Poliaci disponujú veľkým množstvom kvalitnej teologickej, ale aj duchovnej literatúry. Môžem povedať, že dnes pri svojom štúdiu už aktívne využívam aj poľštinu. Okrem toho, program Erasmus+ so sebou prináša možnosť zdokonaliť sa aj v anglickom jazyku. Angličtina je akýmsi základným dorozumievacím jazykom, pretože na tejto študijnej mobilite sa každoročne zúčastňujú študenti z celého sveta.

Pápežská univerzita Jána Pavla II. má naozaj širokú ponuku teologických predmetov. Ja som sa vzdelával predovšetkým v kánonickom práve, morálnej a pastorálnej teológii, biblistike a homiletike. Niektoré predmety boli prednášané v angličtine, iné zase v poľskom jazyku. Súčasťou môjho štúdia bol aj jazykový kurz poľského jazyka, ktorý som navštevoval na Krakovskej akadémi. A. F. Modrzewskiego. Zaujímavosťou je, že som mal spolužiakov a spolužiačky z rôznych krajín sveta, hlavne z USA, Kanady, Portugalska, Španielska a Talianska, ale aj z Rakúska, Ukrajiny, Česka, Srbska či Nemecka. Na ITKM som zase študoval spolu s bohoslovcami, ktorí boli členmi rozličných rehoľných rádov, napríklad s lazaristami, michalitmi, piaristami, františkánmi či cisterciánmi. Zároveň som mal príležitosť stretnúť sa a diskutovať s viacerými profesormi prednášajúcimi na najlepších univerzitách, ktorí sa prišli do Krakova podeliť so svojimi vedomosťami a skúsenosťami.

Súčasťou programu Erasmus+ nebolo iba štúdium, ale aj rôzne kultúrne a spoločenské podujatia. Pre nás zahraničných študentov, bolo pripravených viacero akcií: prehliadka centra mesta, najznámejších chrámov, múzeí a historických pamiatok. Ďalej sme navštívili hrad Wawel, soľnú jaskyňu Vielička, Vadovice – miesto naro-

denia Karola Wojtylu, a tiež Kalwariu Zebrzydowsku. Spoločne sme sa stretli aj pri štedrovečernom stole, kde sme ochutnali typické poľské jedlá a navzájom spoznávali zvyky a tradície našich krajín. Počas môjho pobytu v Krakove som teda spoznal mnoho milých ľudí, s ktorými som zdieľal čas štúdia, ale aj oddych a voľný čas.

Najkrajšie zážitky a nové skúsenosti si však odnášam z rehoľného kňazského seminára Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul, v ktorom, ako som už spomínal, som kontinuálne pokračoval vo svojej kňazskej formácii v spiritualite sv. Vincenta de Paul spolu s rehoľnými spolubratmi. Seminár sa nachádza len niekoľko metrov od Wawelského hradu, takže som býval priamo v srdci Krakova. Myslím, že tak ako oni a ich spiritualita bola obohatením pre mňa, aj ja som mal príležitosť obohatiť ich o východnú spiritualitu. Niektorí spolubratia totiž o Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku veľa nepočuli, a tak som im postupne prezentoval našu miestnu cirkev a východnú tradíciu.

Na záver sa chcem poďakovať svojim predstaveným za odporúčanie a možnosť študovať teológiu v jednom z naozaj najkrajších miest Európy.

Martin Tokár
5. ročník

Národný pochod za život

ŽIVOT NENARODENÝM * POMOC MATKÁM * PRAVDU SPOLOČNOSTI

ZA NAJMENŠÍCH Z NÁS

ZAPOJTE SA DO PRÍPRAVY

Modlitbou a pôstom tu:
pochodzazivot.sk/duchovna-podpora

Účasťou v projekte 9 mesiacov za život tu:
9mesiacovzazivot.sk

Dobrovoľníctvom tu:
pochodzazivot.sk

pochodzazivot.sk

22. SEPTEMBER 2019 | BRATISLAVA

Listy včerajších

„Ako seminaristi ste na ceste k svätému cieľu: byť tými, ktorí sú predĺžením Kristovho poslania, ktoré on prijal od Otca. Keď vás povolal, nasledovali ste jeho hlas a priťahovaní jeho láskavým pohľadom pokračujte vo svojom živote cestou posvätného rádu. Upriamte svoj zrak na toho, ktorý je pre svet, skrze svoje vtelenie, najvyšším zjavením Boha, a ktorý skrze svoje vzkriesenie verne plní svoj prísľub. Vzdávajte mu vďaky za gesto, ktorým osobitne prejavil svoje zaľúbenie každému z vás.“

Benedikt XVI.
Úryvky pápežských homílií
21. august 2011

„On k tebe beží, pretože vždy počuje už to, keď uvažuješ vo svojom vnútri, v skrytosti svojho srdca. Aj keď si teda ešte ďaleko, on ťa už vidí a začína bežať. Vidí do tvojho srdca, ponáhľa sa, aby ťa niekto nezadržal, a objíma ťa. V jeho príchode je predvídavosť, v jeho objatí je jeho milosrdenstvo, ba povedal by som, že priam silný cit otcovskej lásky. On ťa objíma, aby zdvihol toho, ktorý leží na zemi, aby podoprel toho, ktorého tlačí ťarcha hriechov, a aby ten, ktorý sa skláňa k pozemským veciam, opäť pozdvihol svoj zrak k nebesiam, v ktorých bude hľadať svojho Stvoriteľa. Kristus ťa objíma, pretože ti chce z krku sňať bremeno otroctva a položiť na teba svoje sladké jarmo.

Svätý Ambróz
Výklad Evanjelia podľa Lukáša 7, 229 – 230
(podobenstvo O márnotratnom synovi)

Gréckokatolícke bohoslovecké formačné centrum v Prešove

Cieľom Gréckokatolíckeho bohoslovecké formačného centra je podporovať vzdelávanie seminaristov, kňazov, biskupov, žiakov gréckokatolíckych cirkevných škôl i laikov a rozvíjať duchovné a kultúrne hodnoty Gréckokatolíckej cirkvi, a tiež chrániť ľudské zdravie.

Nech dobrý Boh odmení požehnaním každého, kto prispeje na dobrý účel akýmkoľvek finančným darom.

Číslo účtu: *2921855774/1100*
IBAN: *SK47 1100 0000 0029 2185 5774*
Adresa: *Sládkovičova 23, 080 01 Prešov*
tel.: *+421 051/75 673 80*
fax: *+421 051/75 673 77*
e-mail: *gacajozef@gmail.com*
IČO: *42230624*
DIČ: *2023270953*
SWIFT kód: *CEKOSKBX*
Riaditeľ centra: *Mgr. Jozef Gača*

Navštívte naše webové stránky:
www.unipo.sk/pracoviska/gks
www.gojdic.sk

Nech Pán vo svojej štedrosti požehná vás i vašich blízkych za dobré dielo, ktoré ste týmto pre jeho Cirkev vykonali. Pán Boh zaplať!

Redakcia

Zodpovedný za vydanie:
ThDr. Miroslav Dancák, PhD.

Šéfredaktor:
Richard Fučko

Grafická úprava:
Štefan Keruľ-Kmec

Redakčná rada:
Dávid Rybovič, Samuel Novický, Štefan Keruľ-Kmec

Jazyková korektúra:
Mgr. Annamária Vlkovičová, PhDr. Adriana Matoľáková, PhD.

Foto:
Štefan Keruľ-Kmec, Dávid Rybovič, Byzantinos

Adresa redakcie:
Sládkovičova 23, 080 01 Prešov
www.gojdic.sk,
www.unipo.sk/pracoviska/gks

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu článkov.

Vydané: jún 2019, ročník XXV, akademický rok 2018/2019

ISSN 2454-0447

Reklamy

www.facebook.com/vladykamilanodpoveda
www.vladykoveodpovede.sk

Základným poslaním **televízie Logos** je prinášať dnešnému človeku Krista.

Gréckokatolícky magazín
– každý utorok vo večerných hodinách v televízii Lux

Časoslov greckokatolíka
– aplikácia *Časoslov* má slúžiť veriacim ako sprievodca modlitbou alebo digitálna modlitebná knižka
www.casoslov.app

***Svätý Duch je svetlo i život, * večný zdroj umenia. *
Duch múdrosti i rozumu, * dobrý, spravodlivý a mocný, *
ktorý nás očisťuje od hriechov, * Boh i Stvoriteľ, *
Oheň vychádzajúci z Ohňa, * čo hovorí, robí a tvorí divy. *
On korunoval prorokov, apoštolov i mučeníkov. *
Prejavil sa hukotom v podobe ohňa *
a v plamenných jazykoch rozdáva svoje dary.***
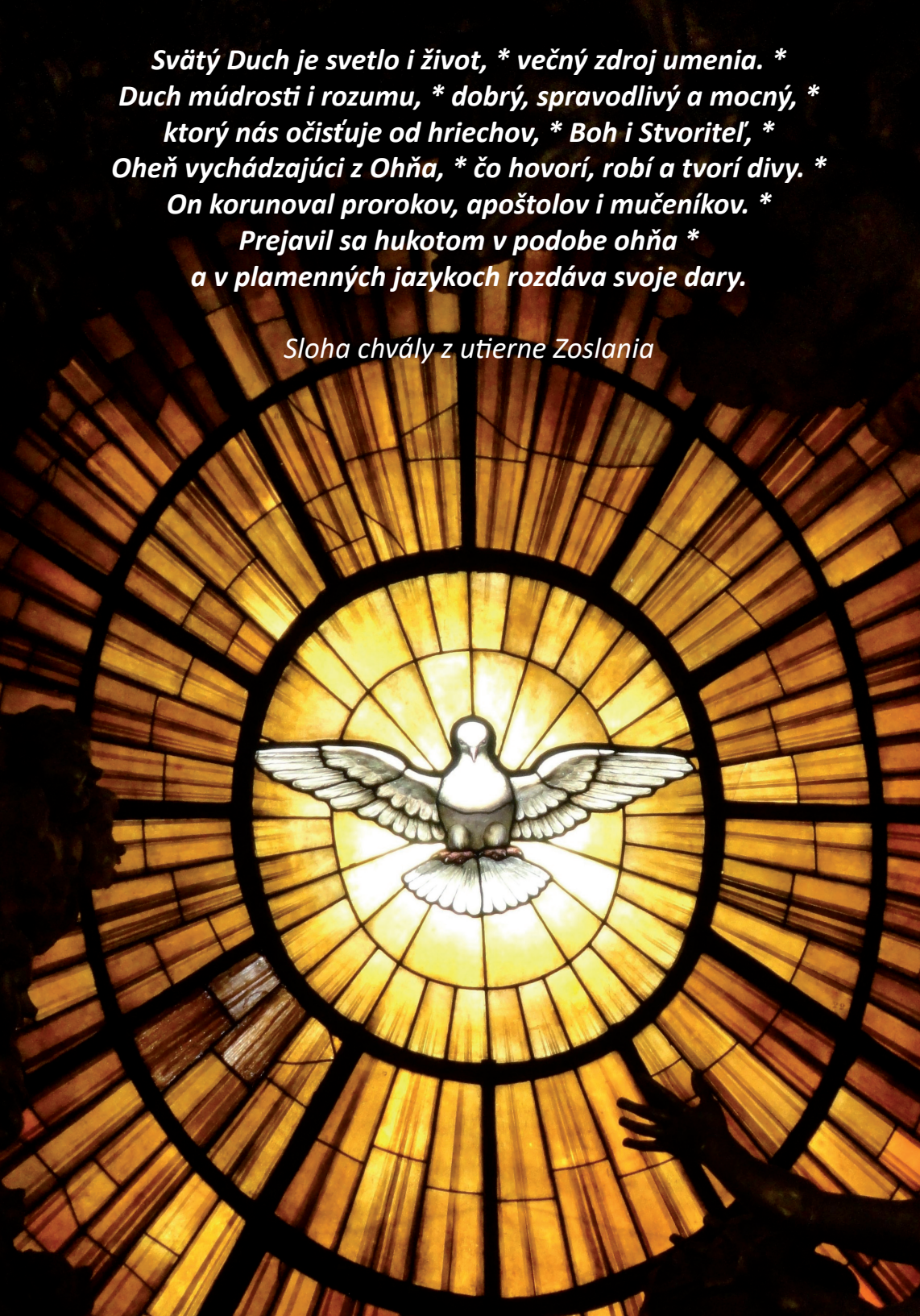
Sloha chvály z utierne Zoslania